

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.091/2012/5.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperes neve felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Nyugdíjfolyósító Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 5.M.408/2011. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2011. december 1. napján hozott 5.M.408/2011/15. számú ítéletével jogerősen befejezett perében - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal beavatkozott - az említett számú jogerős határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. március 26. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 5.M.408/2011/15. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal, hogy a Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság JI-Ny-Mf-4118-10/2010. számú határozatát hatályon kívül helyezi.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes rokkantság címén előterjesztett özvegyi nyugdíj iránti igénybejelentését a alperes nevea 2010. szeptember 20-án kelt határozatával elutasította, mert a felperes egészségkárosodásának mértéke - az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (továbbiakban: ORSZI) szakhatósági állásfoglalása szerint - legkorábban 2010. június 29-től fennállóan 37%, nem éri el a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 36/A. § (1) bekezdésében előírt mértéket. E

határozatot a Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság másodfokú határozatával helybenhagyta azzal, hogy az ORSZI másodfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása alapján 45%-os össz-szervezeti egészségkárosodást állapított meg.

A felperes a társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálatát az egészségkárosodása téves értékelése miatt kérte. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a másodfokú határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az alperest új határozat hozatalára kötelezte. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 2010. június 1-től 50%, ezért az özvegyi nyugdíjra való jogosultság Tny. 47. § (2) bekezdés b) pontjában írt feltétele esetében fennáll.

A bíróság az igazságügyi orvosszakértő szakvéleményét aggálytalannak tekintette, az Egészségügyi Tudományos Tanács kirendelésére irányuló alperesi bizonyítási indítvány teljesítését mellőzte. Az ítélet szerint a szakértő ésszerű magyarázatot adott arra vonatkozóan, hogy a szakvéleményben megállapított mérték miért áll ellentétben az alperes által beszerzett véleményekben foglaltakkal. Eszerint a korábbi vizsgálatok során nem vették figyelembe a felperes régóta fennálló magasvérnyomás-betegség okozta részkárosodását. A szakvélemény helytálló voltát illetően az alperesi beavatkozó tényállításai nem ébresztettek a bíróságban kétséget, mert az általa előadott tények önmagukkal is ellentétben állnak. A beavatkozó hivatkozása szerint a hypertónia diagnózisa vizsgálatokkal nem támasztható alá, erre vonatkozó objektív vizsgálatok nincsenek; ezzel ellentétben további vizsgálatokat hiányolt és rögzítette, hogy az elvégzett vizsgálatok eredményeiből sem lehet a szakértő által előadott következtetésekre jutni.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 177. § (1) bekezdése, 182. § (3) bekezdése, 183. § (2) bekezdése és 206. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint a bíróságnak - a beavatkozó szakmai szempontok szerint megindokolt észrevételei alapján és az alperes bizonyítási indítványának megfelelően - fel kellett volna oldania az ORSZI bizottságai és az igazságügyi orvosszakértő által elkészített szakvélemények közötti ellentmondást, ennek hiányában megalapozott döntés nem volt hozható. A szakvélemények között lényeges volt az eltérés, az egészségkárosodás mértékét ugyanazon időszakra több szakértői vélemény eltérően határozta meg, a szakkérdésekben jelentkező ellentmondás - figyelemmel a BH 2005.1359. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra is - bírói mérlegeléssel nem

volt feloldható. Az alperes az általa állított súlyos eljárási szabálysértés alátámasztásaként végül hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság MfvK.IV.10.902/2006/10. számú és az Mfv.III.10.098/2011/6. számú határozataira is, valamint - jogszabálysértés megjelölése nélkül - utalt arra, hogy a bíróság tévesen nem a Nyugdíjbiztosítási Jogorvoslati Igazgatóság, hanem az alperes másodfokú határozatát helyezte hatályon kívül.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi határozataiban rögzítette, hogy e rendelkezés alapján a bíróság olyan szakértő kirendeléséről köteles gondoskodni, aki a perben jelentős tény, körülmény megállapításához megfelelő szakértelemmel rendelkezik.

A munkaügyi bíróság a felperes egészségkárosodása mértékének véleményezésére megfelelő szakértelemmel rendelkező szakértőt rendelt ki, eljárása során nem sértette meg a Pp. 177. § (1) bekezdését. E rendelkezés sérelme nem vethető fel azon az alapon, hogy a beszerzett szakvélemény az alperes által megjelölt aggályokra tekintettel alkalmatlan volt a per eldöntéséhez szükséges tényállás megállapítására.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi határozataiban (pl. Mfv.III.10.447/2011/3.; Mfv.III.10.126/2011/3.) rámutatott: a Pp. 182. § (3) bekezdése a perben kirendelt szakértő szakvéleményének aggályossága (homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, vagy a bizonyított tényekkel ellentétben álló volta) feloldására alkalmas eljárási cselekményeket határozza meg. E rendelkezés alapján a bíróságnak a szakvélemény hiányosságait, ellentmondásait mindenek előtt a szakvéleményt adó szakértő nyilatkoztatásával kell pótolnia, illetve feloldania. A fél indítványa alapján, illetve - ha a perben hivatalból való bizonyításnak van helye - hivatalból más szakértő kirendelésének akkor van helye, ha az előbbi eljárási cselekmény nem vezet eredményre. A Legfelsőbb Bíróság az Mfv.III.11.156/2010/5. számú határozatában rögzítette azt is, hogy szakértői testület

kirendelésére kizárólag a Pp. 183. § (1)-(2) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén van lehetőség, így az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározott szakkérdésekre, vagy ha a perben felmerülő szakkérdés a 182. § alapján két egymástól független szakvélemény előterjesztése után, a kirendelt szakértők személyes meghallgatása során sem tisztázható.

A peradatok szerint az ORSZI másodfokú bizottsága a felperes pszichés károsodásának egészségkárosító hatását 35%-ban, a mozgásszervi károsodást 15%-ban értékelte, az össz-szervezeti egészségkárosodást 45%-ban állapította meg. Az értékelést Postraumás stressz zavar, Magasvérnyomás-betegség (elsődleges), Lumbalis és más intervertebrális discus rendellenesség radiculopathiával diagnózisok alapulvételével végezte el.

A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő - Magasvérnyomás-betegség, Postraumás stressz zavar, Kevert szorongásos és depressziós zavar, Egyéb meghatározott szorongásos zavar, Érzelmi funkciók nehéz kezelhetősége, Ágyéki gerinc kisízületeinek elkeményedése, Ágyéki V. porckorong sérvésedés radiculopathiával, Lúdtalp, Hallux, valgus, Bőr jóindulatú elváltozásának műtét utáni állapota, Mindkét petefészek műtéti eltávolítása utáni állapot megbetegedések felsorolása mellett - a kombinált értéktáblázatra hivatkozással, az első- és másodfokú társadalombiztosítási határozatok meghozatalakor is fennállóan, 50%-ot elérő egészségkárosodást állapított meg. A szakértő a pszichés megbetegedést és a mozgásszervi megbetegedést az ORSZI másodfokú orvosi bizottságával azonosan értékelte, az ORSZI véleményétől való eltérést a 10%-os részegységkárosodást eredményező magasvérnyomás betegség ORSZI általi értékelésének elmaradásával indokolta.

A beavatkozó a szakvéleményt az alábbi indokok alapján vitatta. A hypertonia diagnózisa vizsgálatokkal nem támasztható alá, mivel ez irányú objektív vizsgálatok nincsenek, egyetlen tensio érték alapján a hypertonia diagnózisa nem mondható ki. A szemészeti lelet csak 2000-ben készült, az igazságügyi orvosszakértő vizsgálata során bemutatott 2011. február 23-i laboratóriumi leletek közül minden vesefunkciós érték a normál tartományba tartozik, elektrolitok sem jeleznek kóros értéket, a vizelet üledékben szemcsés cylinder nincs, fehérje ürítés sem észlelhető. Hiányzik az ABMP, Holter, stb. vizsgálat is. Mindezek alapján a hypertonia diagnózisa jelenleg nincs alátámasztva, a vizsgált személy tensio értéke alig volt a normál érték felett, figyelembe véve a fehérköpeny hypertonia lehetőségét. Az alperes a tárgyaláson a beavatkozó fenti kifogásai alapján indítványozta az Egészségügyi Tudományos Tanács kirendelését.

A munkaügyi bíróság a beavatkozó fenti kifogásait helytállóan értékelte akként, hogy azok a szakvélemény aggályos voltának

alátámasztására nem alkalmasak. A beavatkozó ugyanis a perben olyan megbetegedésnek (magas-vérnyomás betegség) igazságügyi orvosszakértő általi figyelembe vételét vitatta, amelyet az ORSZI másodfokú orvosi bizottsága is felsorolt a véleménye kialakítása alapjául szolgáló diagnózisok között. Mivel az ORSZI bizottsága és a perben kirendelt szakértő véleménye csupán e betegség fennállása tekintetében tért el, a bíróság - rámutatva az ORSZI véleményében kimutatható ellentmondásra - helyesen döntött további szakértői bizonyítás elrendelésének mellőzéséről.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a munkaügyi bíróság eljárása során nem sértette meg a Pp. 182. § (3) bekezdését és a 183. § (2) bekezdését sem, ez utóbbi rendelkezés alkalmazására ugyanis - a korábban kifejtettek szerint - akkor sem lett volna lehetőség, ha a beavatkozó észrevételeivel a szakvéleményt aggályossá tette volna.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A töretlen bírói gyakorlat értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékoságban nem szenved. A munkaügyi bíróság a bizonyítékokat a maguk összességében, logikai ellentmondás nélkül értékelte, ezért a Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelme sem állapítható meg.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a rendelkező rész akkénti módosításával, hogy a Kormány által az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 289/2006. (XII.23.) Korm. rendelet perbeli időszakban hatályos 3. § (3) bekezdésével kijelölt másodfokú nyugdíj-biztosítási igazgatási szerv határozatát helyezi hatályon kívül - hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdés].

A felperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria e tárgyban - a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján - mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2012. március 26.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő